

KONKURS POLONISTYCZNY DLA UCZNIÓW KLAS IV–VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

ETAP SZKOLNY

28 października 2022 r. godz. 9.00

Ważne informacje:

1. Masz 90 minut na rozwiązanie wszystkich 15 zadań.
2. Pisz długopisem lub piórem, nie używaj korektora. Jeżeli się pomylisz, przekreśl błąd i napisz ponownie.
3. Pisz czytelnie i zamieszczaj odpowiedzi w miejscu na to przeznaczonym. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Maksymalna liczba punktów	50	100%
Uzyskana liczba punktów		%
Podpis Przewodniczącej/-ego SKK		

Tekst 1. (do zadań 1.- 3.)

Konstanty Ildefons Gałczyński

***Pieśni* (fragment)**

I

Gdy próg domu przestępujesz,
to tak jakby noc sierpniowa
zaszumiała wśród listowia,
a ty przodem postępujesz.

A za tobą cienie ptasie,
szczygieł, gil i inne ptaki.
Świecisz światłem wielorakim
od sierpniowej nocy jaśniej.

Bo ty jesteś ornamentem
w gmachu nocy, jej księżycem.
Przesypujesz światła w rękę
z namaszczeniem, jak pszenicę.

U twych ramion płaszczy powisa
krzykliwy, z leśnego ptactwa,
długi przez cały korytarz,
przez podwórze, aż gdzie gwiazda

Venus. A tyś lot i górnosc
chmur, blask wody i kamienia.
Chciałbym oczu twoich chmurnosc
ocalić od zapomnienia.

II

Pochylony nad mym stołem
we wschodzącej zorzy łunie
ręce twoje opisuję,
serce twoje opisuję;

smak twych ust jak morwa cierpki
i głosu pochmurną słodycz,
i uszy twe jak wysepki,
które z dala widział Odys.

Ten obłok jest twoją twarzą,
ten horyzont, ta akacja.
Pióro maczam w kałamarzu
i litery wyprowadzam.

Niech staną rządki przy rządki
jak ptaki złote i modre,
by z najprawdziwszego wątku
powstał najprawdziwszy portret.

Minął dzień. Wciąż prędejsz, prędejsz
szybuje czas bez wytchnienia.
A ja chciałbym twoje ręce
ocalić od zapomnienia.

Konstanty Ildefons Gałczyński, *Pieśni*, [w:] tegoż, *Wybór poezji*, Wrocław 1973, s. 329

Zadanie 1. (0–2)

... /2

Z rozsypanki wyrazów wybierz trzy, które Twoim zdaniem najlepiej charakteryzują podmiot liryczny Tekstu 1. Użyj ich w spójnej odpowiedzi na pytanie: *Co wiadomo o podmiocie lirycznym tekstu?*

miłość
przemijanie
poezja
zachwyt
zaduma
pragnienie
obserwacja
refleksja
piękno
smutek
talent
inspiracja
tęsknota
marzenie

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2. (0–3)

... /3

Podane fragmenty *Pieśni* Gałczyńskiego tworzą subiektywny poetycki portret kobiety. Uzupełnij tabelę, wpisując do niej odpowiednie cytaty odnoszące się do poszczególnych części ciała opisywanej osoby i nazwy użytych środków poetyckich.

	Cytat	Nazwa środka poetyckiego
oczy		
uszy		
usta		

... /1

Zadanie 3. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych zdań odnoszących się do *Pieśni* Gałczyńskiego. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Podany fragment <i>Pieśni</i> Gałczyńskiego jest napisany ósmiozgłoskowcem.	P	F
2.	W podanym fragmencie „ <i>Pieśni</i> ” Gałczyńskiego występują przerzutnie.	P	F

Tekst 2.

John Everett Millais

Niewidoma dziewczyna

... /4

Zadanie 4. (0–4)

Obejrzyj podany obraz. Wyobraź sobie, że jesteś młodszą z jego bohaterek opisującą oglądany krajobraz niewidomej dziewczynie. Napisz spójną, czterozdaniową wypowiedź młodszej dziewczynki, w której wykorzystasz: epitet, metaforę i porównanie.

Zadbaj o poprawność ortografii, interpunkcji i języka.

Starsza dziewczyna: Czy mogłabyś mi opisać to, co widzisz?

Młodsza dziewczyna:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tekst 3.

J.R.R. Tolkien, *Silmarillion*

Muzyka Ainurów

Fragment 1.

Na początku był Eru, Jedyny, którego na obszarze Ardy nazywają Iluvatarem; On to powołał do życia Ainurów, Istoty Święte, zrodzone z Jego myśli. Ci byli z Nim wcześniej, niż powstało wszystko inne. Rozmawiał z nimi i poddawał im tematy muzyczne. Ainurowie zaś śpiewali dla Niego i On radował się tą muzyką. Przez długi wszakże czas każdy Ainur śpiewał sam albo też łączył swój głos z kilku jedynie współbraćmi, a reszta słuchała. Każdy bowiem pojmował tylko tę część myśli Iluvatara, z której się zrodził, a do zrozumienia swoich współbraci dochodził bardzo powoli. W miarę jednak, jak się wsłuchiwali, zaczęli rozumieć coraz głębiej, a głosy ich zespalały się w coraz doskonalszej harmonii.

Aż wreszcie Iluvatar zgromadził wszystkich Ainurów i objawił im potężny temat, odślaniając rzeczy większe i wspanialsze niż te, które im przedtem dał poznać, a blask początku i wspaniałość zakończenia tak olśniły Ainurów, że pokłonili się Iluvatarowi w milczeniu. Wówczas rzekł:

– Chcę, abyście z tego tematu, który wam objawiłem, rozwinęli harmonijną Wielką Muzykę, a ponieważ natchnąłem was Niezniszczalnym Płomieniem, możecie, jeśli chcecie, wzbogacić temat własnymi myślami i pomysłami. A ja będę słuchał i radował się, że za waszą sprawą wielkie piękno wcieli się w pieśń.

Wtedy głosy Ainurów na podobieństwo harf i lutni, fletów i trąb, wioł i organów, i niezliczonych chórów wyśpiewujących słowa, zaczęły kształtować z tematu Iluvatara Wielką Muzykę; z przeplatających się i nieustannie zmiennych melodii wzbily się harmonijne dźwięki i popłynęły poza zasięg słuchu w głąbie i wysokości, wypełniły przestrzeń, którą zamieszkiwał Iluvatar, przełaziły się przez jej granicę; Muzyka i echa Muzyki rozległy się w Pustce, aż przestała być pustką.

J.R.R. Tolkien, *Silmarillion*, tłum. M. Skibniewska, Warszawa 2002 s. 13.

... /1

Zadanie 5. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych zdań odnoszących się do tekstu. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Ainurowie od początku tworzyli muzykę wypełniającą przestrzeń.	P	F
2.	Iluvatar przekazał Ainurom temat, kiedy nauczyli się współdziałać ze sobą.	P	F

... /3

Zadanie 6. (0–3)

6.1. Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych A.–D.

Ze względu na treść i formę opowieść o Wielkiej Muzyce przypomina

- A. nowelę.
- B. przypowieść.
- C. mit.
- D. opowiadanie.

6.2. Uzasadnij swoją odpowiedź, odwołując się do dwóch cech gatunku. Zilustruj je przykładami z tekstu.

.....

.....

.....

.....

.....

... /1

Zadanie 7. (0–1)

Przeczytaj definicję słownikową, a następnie wykonaj polecenie.

patos – ton lub styl mówienia lub pisania podkreślający wzniosłość tematu.

Na podstawie Słownika języka polskiego PWN

Przeanalizuj styl podanego fragmentu tekstu J.R.R. Tolkiena. Uzasadnij, że zastosowano w nim środki językowe podkreślające patos.

.....

.....

.....

.....

... /2

Zadanie 8. (0–2)

Uzupełnij tabelę dotyczącą zapisu wyrazów wielką literą. W odpowiednich miejscach wpisz szczegółową zasadę ortograficzną lub przykład jej zastosowania z tekstu.

Reguła	Przykład z tekstu
<i>nazwy członków ludów, narodów, plemion i szczepów</i>	
<i>przydomek i określenia odnoszące się do istot boskich</i>	
	<i>Arda</i>

Przeczytaj fragment dalszej części rozdziału *Muzyka Ainurów*.

Fragment 2.

Lecz gdy temat rozwijał się dalej, w sercu Melkora zbudziła się chęć, żeby wpleść wątki wysnute z własnej wyobraźni, niezgodne z tematem Iluvatar. **Chciał bowiem w ten sposób przydać swojej roli więcej mocy i blasku.** [...] Niektóre z tych własnych myśli wprowadził do swojej muzyki i natychmiast powstały jaskrawe dysonanse, a ci, co śpiewali obok niego, zbici z tropu i zaniepokojeni, zgubili wątek melodii, kilku zaś spróbowało dostroić ją do głosu Melkora zamiast urzeczywistniać pierwotny zamysł.

J.R.R. Tolkien, *Silmarillion*, tłum. M. Skibniewska, Warszawa 2002 s. 14.

... /2

Zadanie 9. (0–2)

Z przytoczonego powyżej 2. fragmentu tekstu wypisz słowa, których znaczenie podano poniżej.

1. Rażące zakłócenie harmonii, niezgodność brzmienia – _____
2. Dostosować dźwięk głosu lub instrumentu, aby brzmieniem pasował do pozostałych dźwięków – _____
3. Sprawiać, że coś się staje realne – _____

... /1

Zadanie 10. (0–1)

Spośród podanych stwierdzeń wybierz jedno, które odnosi się do podkreślonego zdania powyższego fragmentu rozdziału *Muzyka Ainurów*. Zaznacz T przy wybranym stwierdzeniu.

1.	Zawiera orzeczenie imienne.	T
2.	Zawiera więcej niż jedno dopełnienie.	T
3.	Zawiera przymiotnik w funkcji przydawki.	T

... /1

Zadanie 11. (0–1)

Na podstawie znajomości całego rozdziału wyjaśnij, jakie były dalsze działania Melkora.

.....

.....

.....

.....

... /4

Zadanie 12. (0–4)

12.1. Wypełnij krzyżówkę związaną z muzycznymi wątkami w mitologii.

1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							

1. Grał na niej Marsjasz.
2. Córki Zeusa i Mnemozyne, patronki różnych dziedzin sztuki.
3. Strażnik wrót, utulony do snu przez Orfeusza.
4. Mityczne stworzenie o cudnym głosie, pół-kobieta, pół-ptak.
5. Za kibicowanie Marsjaszowi ukarany oślimi uszami.
6. Marsjasz dla Apollina.
7. Czarodziejka, przyjaciółka Odyseusza.
8. Tą krainą władał Orfeusz.

12.2. Zapisz hasło krzyżówki. Wyjaśnij, kim była ta osoba. Podaj trzy informacje o niej.

Hasło: _____

Wyjaśnienie: _____

Zadanie 13. (0–2)

... /2

Przeczytaj tekst. Uzupełnij użyte w nim frazeologizmy, wybierając między podanymi odpowiedziami. Podkreśl właściwą.

*Od kilku lat jestem członkinią szkolnego chóru. Zawsze lubiłam chodzić na próby i występować przed publicznością, ale ostatnio nie mam do tego (**melodii** / **muzyki**). Mówi się, że muzyką łagodzi (**problemy** / **obyczaje**), ale ja wcale nie jestem taką pewną. W naszym chórze coraz częściej pojawiają się konflikty i kłótnie. Są osoby, które myślą tylko o sobie i – zamiast współpracować – chcą zawsze grać pierwsze (**skrzypce** / **role**). W zeszłym tygodniu nasz chór miał koncert. Sala była pełna. Publiczność w napięciu oczekiwała na występ. Na widowni zapadła cisza jak (**piaskiem** / **makiem**) zasiał. A my... chyba nie byliśmy dobrze przygotowani, bo zamiast zadbać o harmonię, kłóciliśmy się ze sobą. A jaki był tego efekt? Tego wieczoru nikt nie usłyszał pięknych pieśni. Ze sceny rozbrzmiała prawdziwa (**kocia** / **psia**) muzyka.*

Zadanie 14. (0–3)

... /3

Przeczytaj zamieszczony poniżej wpis na Facebooku.

facebook

Janek Kowalski

2 godz.

Witajcie!

Właśnie kończą się wakacje, lato na Mazurach było w tym roku bardzo deszczowe. Zamiast pływać, wpadłem na strych mojej babci. Znalazłem na nim stare płyty i zaśłuchałem się! Odkryłem piosenki Agnieszki Osieckiej. Nie sądziłem, że młody chłopak, taki jak ja, może się tak zachwycić! Różni artyści wykonywali jej piosenki, ale wszystkie mi się podobały.

A Wy, co sądzicie o jej twórczości? Warto szukać kolejnych piosenek?

Ty, Ania i jeszcze 20 użytkowników

Lubię to!

Komentarz

Skomentuj wpis, odpowiadając na postawione w poście pytania. Sformułuj dwa argumenty, odwołując się do przynajmniej dwóch piosenek Agnieszki Osieckiej. Zadbaj o poprawność ortografii, interpunkcji i języka.

Napisz komentarz...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 15. (0–20)

... /20

Magazyn dla młodzieży „Przyjaciele” wydaje numer poświęcony roli sztuki w życiu ludzi.

Napisz list otwarty do czytelników tego magazynu, którego mottem uczynisz cytaty z filmu *Green Book*: „Bycie geniuszem nie wystarczy, potrzeba odwagi, by zmieniać ludzkie serca”. W swojej pracy odwołaj się do filmu *Green Book* oraz utworu literackiego wybranego spośród lektur wskazanych w programie merytorycznym etapu szkolnego konkursu polonistycznego.

Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ocena wypracowania (0-20) *WYPEŁNIA SPRAWDZAJĄCY*

I. REALIZACJA TEMATU WYPOWIEDZI (0-2) 0 – 1 – 2

II. ELEMENTY RETORYCZNE (0-4) 0 – 1 – 2 – 3 – 4

III. KOMPETENCJE LITERACKIE I KULTUROWE (0-3) 0 – 1 – 2 – 3

IV. KOMPOZYCJA TEKSTU (0-2) 0 – 1 – 2

V. STYL (0-2) 0 – 1 – 2

VI. JĘZYK (0-4) 0 – 1 – 2 – 3 – 4

VII. ORTOGRAFIA (0-2) 0 – 1 – 2

VIII. INTERPUNKCJA (0-1) 0 – 1

Łącznie za wypracowanie (zad. 15):

Łącznie za zadania 1-14:

Za cały arkusz:

Brudnopis